

Epiloog

Nu ik ben begonnen aan het schrijven van de epiloog van mijn thesis — wat betekent dat het einde in zicht is — voel ik een enorme opluchting. Het is bijna klaar! Alles is opgeschreven. Ik heb een proefdruk gemaakt die er goed uitzag, ik heb de laatste grammaticale controles gedaan, het visuele essay afgerond... nu hoef ik alleen deze epiloog nog af te maken, en dan is het werk gedaan.

Ik kan het eigenlijk nog nauwelijks geloven.

De afgelopen anderhalf à twee jaar werden volledig beheerst door metamodernisme. Ik las erover, ik schreef erover, ik dacht er vrijwel constant over na, ik ademde het — het was overal.

Ik kan me niet eens meer voorstellen hoe mijn leven was vóórdat ik van metamodernisme wist. Voor mij is metamodernisme om veel redenen ontzettend belangrijk — redenen die ik in de loop van deze thesis heb geprobeerd uit te leggen. Hopelijk is dat me gelukt.

Het was soms moeilijk om mijn gedachten onder woorden te brengen en er een vloeiend verhaal van te maken, maar uiteindelijk denk ik dat het me gelukt is om mezelf (en metamodernisme) voldoende duidelijk te maken.

Ik hoop ook dat ik erin ben geslaagd om het metamoderne paradigma in relatie tot mijn eigen werk te verklaren. Dat was waarschijnlijk het moeilijkste van alles. Ik denk dat ik daarin redelijk geslaagd ben.

Tegelijkertijd had ik graag nog meer willen bijdragen aan de verduidelijking en verdieping van het concept metamodernisme. Helaas ben ik daar naar mijn gevoel nog onvoldoende in geslaagd, simpelweg omdat mijn tijd te beperkt was.

Maar hoewel ik mijn thesis nu afrond, is mijn onderzoek naar metamodernisme nog lang niet ten einde. Mijn zoektocht zal doorgaan, ook na mijn afstuderen. Er zijn nog zoveel dingen die het waard zijn om verder onderzocht te worden — ik móét wel verder.

Daarnaast zal ik uiteraard ook blijven schilderen en ook dat zal op zijn eigen manier een bijdrage leveren aan metamodernisme.

Hoe dan ook, mijn thesis is af — en daar ben ik blij om.

Metamodernisme bestaat echt en het is gekomen om te blijven.

Niet iedereen zal het zo noemen; uiteindelijk is metamodernisme ook maar een naam. Maar wat metamodernisme inhoudt, is breed verspreid.

Metamodernisme vangt op een treffende manier de verschuiving die momenteel plaatsvindt in ons collectieve bewustzijn. Langzaam zullen we bewegen van een postmoderne samenleving naar een metamoderne (of hoe je het ook wilt noemen). En net als veel grote ideeën is ook

metamodernisme begonnen als een artistieke beweging, die uiteindelijk zal uitgroeien tot sociale en politieke verandering.

Ik kan oprecht zeggen dat ik heel blij ben dat deze verschuiving plaatsvindt. Ik maak me veel zorgen over de (morele) staat van onze samenleving en nog meer sinds ik twee jaar geleden moeder werd.

Klimaatverandering, ongelijkheid, economische instabiliteit, politieke spanningen — het zijn allemaal reële gevaren en er is een wezenlijke koerswijziging nodig om ooit tot serieuze oplossingen te komen. Postmodernisme is niet de juiste *mindset* om zo'n koerswijziging mogelijk te maken en ruimte te openen voor nieuwe mogelijkheden. Metamodernisme lijkt dat veel beter te kunnen.

Dus voorlopig ben ik hoopvol over de toekomst van de wereld en van ons, mensen, daarin. Maar laten we niet doen alsof er geen werk aan de winkel is. De mensheid staat voor grote uitdagingen bij het oplossen van de complexe problemen van deze tijd. Dat is een gezamenlijke opgave, waarbij iedereen — uit alle lagen van de samenleving — zal moeten bijdragen.

Ik kan alleen maar hopen dat de metamoderne *gevoelsstructuur* niet te lang op zich laat wachten om die koerswijziging in gang te zetten. De tijd dringt en voor je het weet is het te laat om nog iets te veranderen.

Als kunstenaar, als moeder en als mens zal ik alles doen wat binnen mijn vermogen ligt om dat te voorkomen. Ik schreef ergens in mijn thesis dat schilderen voor mij als een missie voelt, maar dat ik toen nog niet precies wist wat die missie inhield. Nu weet ik het.